

Нам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редіція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(212) 227-4125
УНЕСКО: (201) 451-2200
(212) 227-5250

PIK XC C. 60. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го БЕРЕЗНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 31, 1983 No. 60. VOL. XC.

П. Тарнавського переобрано на голову Філадельфійської Округи УНС

Філадельфія, Па. (с.г.). — У неділю, 13-го березня ц.р., тут, у залі власного Дому, відбулися звичайні Річні збори Метрополітальної Округи УНС Філадельфійської Округи, яка об'єднує 40 відділів, що разом нараховують біля 7,000 членів.

Збори відкрив голова Округи Петро Тарнавський, який привітав понад 50 присутніх урядовців та конвенційних делегатів. Він також привітав заступника головного підприємця д-ра Мірона Куропаса, який перший раз брав участь в нарадах Філадельфійської Округи. Також він вітає й інших членів Головного Уряду, які замешкують на терені Округи і були присутні, а саме: головного контролера проф. д-ра Богдана Гнатюка, головних радників Івана Ожежинського і Василя Пастушка та головного організатора Степана Гавриша.

Відтак згідно з денним порядком обрано президиум Зборів, а саме: д-ра Богдана

Петро Тарнавський

Гнатюка на голову; протоколянт обрано м-ра Василя Колінка. Номінаційну комісію, що її вже раніше покликала Управа, затверджено в складі: інж. Івана Скіра, Івана Княгиницький і інж. Богдан Ожежинський.

Подякувавши в ім'я президії, д-р Гнатюк привітав всіх присутніх і запросив секретаря попередніх Річних зборів м-ра Володимира

(Продовження на ст. 3-й)

Республіканки вшанували

трьох діячів

Після відзначень (зліва): Джін Джерард, амбасадор ЗСА до ЮНЕСКО; конгресмен Вільям Грін з Нью Йорку; Марія Душин; Джан Д. Ладж, американський амбасадор у Швейцарії та лауреат «Шевченкової Грамоти Волі»; Софія Чехлєвська, касир Жіночого крайового республіканського клубу; Рой Гудман, сенатор Нью-Йоркського штату і голова Республіканського комітету, нью-йоркський повіт; адр. Джозеф Чехлєвський; і Теодора Сидор. М. Душин і Т. Сидор є членами Клубу і працюють в його етнічній секції.

Нью Йорк, Н.Й. — У суботу, 12-го березня ц.р. Жіночий крайовий республіканський клуб відзначив тут Барбару Буш, дружину віцепрезидента Америки Джорджа Буша, та двох інших осіб за їхні патріотичні заслуги.

Крім Барбари Буш, якій надано нагороду «Республіканська Жінка Року», був нагороджений Джордж Б.

Прайс, емеритований генерал, якому надано нагороду «Визначного Патріота», та Едвіна Сандис, внучка Вінстона Черчілля, якій надано нагороду «Визначної Артистки-Скульпторки».

Під час прийняття супроти Метрополітальної опери Леонтин Прайса, яка є сестрою ген. Прайса, відспівала кілька арій.

Поставили Пречисту на відповідний п'єдестал

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Т. Кардашинець). — Темою розмови у редакції «Свобода» з гостем з Марійського Дослідного Центру в Дейтоні, Огайо, був український культ Пречистої Діви Марії.

Проф. Галина Николишин прийшла до редакції щоденника у супроводі Мирослави Савчак, щоб висловити велику вдячність українській пресі, а зокрема «Свободі» за підтримку і розголос для нас, без яких нам неможливо розвиватися та інформувати громадянство. Хто ж це «ми»?

Спочатку це був дуже малий гурт ентузіастів, що поставив собі за мету — піднести Царицю України, Українську Пречисту, на належний їй п'єдестал в Світовому Дослідному Марійському Центрі. Г. Николишин розповіла про пророблену працю і про досягнення, якими може пишатися вся українська суспільність у вільному світі бо вони, ці досягнення, справді не пересічні.

В Дейтоні, при престижному і одному з найстаріших в ЗСА університетів, існує світовий слави Марійський Центр, який згромаджує велетенську кількість джерел у 50-ох мовах, що

Проф. Галина Николишин в редакції «Свободи».

відносяться до культу Пречистої. Вже понад 20 років існує цей Центр, веде магістерські й докторські студії з діячності Маріології, посідаючи чи не найбільшу у світі Марійську бібліотеку, яку відвідують сотні й сотні вчених з усього світу. Проте ще два-три роки тому в цьому Центрі ніхто не то що не знав, але й не чув про український культ Пречистої, ні про Українську Церкву, ні про український народ.

Коли в цій установі почала працювати на посаді бібліотекарки Г. Николишин, вона зробила жалюгідне відкриття: все візантійське в цьому Центрі утворювалося з російським, всі надбан-

ВБИЛИ ГРУЗИНСЬКУ ДИСИДЕНТКУ

Москва. — Нью-Йоркська газета «Ньюдей», покликуючись на дисидентські джерела, поінформувала у виданні з 29-го березня ц.р., що КГБ-істи замордували грузинську дисидентку Насі Шавманавлі, яка від кількох місяців пробувала протестувати проти потоптання прав людини в Грузії і цілому СРСР.

Після її публічного виступу КГБ заарештувало Насі, а совєтські судді поклали про те, щоб вислати її чим скорше до психічного заведення, де вона в скорому часі померла від спроби совєтських «спеціалістів» змінити її характер способом випоркнення несприємливих для організму «ліків».

Дисидентські джерела кажуть, що молода вчителька була вже раніше викликувана до КГБ на «Розмови» і там її перестерігали перед антисовєтською пропагандою і агітацією, якою вона,

мовляв, займається. Відмовившись від підпису фальшивого, спрарованого в КГБ звання і самобичування, вона наразилася на переслідування, звільнення з праці і шикани, які стосуються в СРСР проти кожного інакдомця. При нагоді одного слідства її побили до крові і акинули до в'язниці, щоб «там прийшла до себе» бож не випадало, як каже один кореспондент, випустити совєтську громадянку скривавленою та ще й у країні, де фізичне побиття «не дозволене».

В інформації дисидентів згадується також прізвище російського мистця-хариктуриста Вячеслава Сисоєва, про арешт якого повідомило совєтське пресове агентство ТАСС, кажучи, що він був «пропагатором американської порнографії», а не артистом переслідуваним за його політичні погляди.

Засуджують дії Нікарагуа

Нью Йорк, Н.Й. — Після кількох днів іншої гарячої дискусії про бій в Нікарагуа, делегація ЗСА залишилася майже однакою в Раді Безпеки, де вона виступає в обороні центральноамериканських країн, які зазнають постійних актів терору і живуть під загрозою опанування лівими партизанами, організованими, озброєними і керованими з боку Нікарагуа, Куби і Совєтського Союзу.

Союзники ЗСА — Голландія, Еспанія і Пакистан заявили в Раді Безпеки ООН, що вони не згодні з американською оцінкою положення і розвитку подій в Нікарагуа і навколо нього. Гондурас і Ель Сальвадор стали по стороні ЗСА.

Міністер закордонних

справ Гондурасу Едгардо Паз Барніка заявив у понеділок, 28-го березня: «Нікарагуанці воюють проти нікарагуанців на нікарагуанській землі» — одночасно він засудив нікарагуанські «провокації і погрози Гондурасові».

Міністер закордонних справ Ель Сальвадору Фідел Чавез Мена заявив, що його уряд захищений «постійним постачанням зброї» сальвадорським повстанцям, в чому Нікарагуа є «останнім звеном у ланцюгу».

В Манагуа, столиці Нікарагуа, офіційні урядові речники повідомили, що бій проти повстанців продовжуються в провінції Хінотега, Матагальпа і Нуева Сеговія.

Підписали новий совєтсько-югославський договір

Београд, Югославія. — Під кінець минулого тижня тут підписано новий договір між Югославією і Совєтським Союзом, в якому Москва «повторила давніше визнання незалежного політичного курсу комуністичної Югославії».

У спільному комюнікаті, виданому перед від'їздом до Москви совєтського прем'єр-міністра Ніколая Тіхонова, згадано також про порозуміння в справі торговельної співпраці.

У переговорах не порушувалося різниць ідеологічного характеру і закордон-

ної політики, бо обидві сторони старалися виявити максимум «доброї волі».

Тіхонов також провів кількакратні розмови з прем'єр-міністром Мільковим Пляннич, президентом Югославії Петаром Стамболічем і головою компартії Міттю Рібічичем.

В комюнікаті висловлено погляд обох урядів про зміцнення приязних відносин і співпраці на «засадах пошани для принципів незалежності, суверенності, територіальної недоторкваності, рівності і немішування у внутрішні справи».

Як відомо, Београд часто іритує Москву критикою совєтської політики в Польщі, Афганістані і Камбоджі, або визовом Москві в її претензіях до провідництва світового комуністичного руху.

Югославія винна Заходові понад 20 мільярдів дол. і є одним з головних торговельних співників з СРСР, купуючи біля як половину нафти в СРСР.

Тіхонов і Пляннич також підписали договір, встановлюючи норми економічної, наукової і технологічної співпраці аж до кінця 1990 року.

КОНВЕНЦІЯ ОБ'ЄДНАННЯ СЕНЬОРИВ УНС

Кергонксон, Н.Й. — Де-в'ять з чотирьох конвенцій Об'єднання Сеньорів Українського Народного Союзу відбуватиметься в цьому році на Союзівці в тиждень від 29-го травня до 3-го червня. Реєстрація учасників розпочнеться в неділю, 29-го травня по полудні. Оплата за п'ятиденне перебування на Союзівці (мешкання і харчі) вноситимеся 90 доларів від особи. Зголошення разом із завдатком в сумі 10 доларів треба вислати на адресу Союзівки: Soyuzivka, Ukrainian National Ass'n Estate, Kerhonsen, N.Y. 12446; tel: (914) 626-5641.

(Продовження на ст. 4)

РЕГЕН ОБОРОНЯЄ ПЛАН ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОБОРОНИ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реген сказав у вівторок, 29-го березня, що якщо ЗСА здатні розробити відповідну оборону проти ракет, він може передбачити якусь форму пропозиції поділитися з Совєтським Союзом здобутками науки і технології, щоб заохотити ліквідацію всіх видів офензивних ядерних ракет.

Відповідаючи критикам його закликів минулого тижня до дослідів над системою протиракетної оборони, який вони назвали «безвідповідальним», президент Реген заявив, що «неймовірно», щоб єдиним способом збереження миру між СРСР і ЗСА було те, що «ніхто не натискає на гудзик» і пускає «ці жакхливі ракети один на одного».

Президент дав інтерв'ю в Овальному бюрі Білого Дому шістьом репортерам, а запитання і відповіді передавалися гучномовцями до залу преси. Це нова форма, побажана кореспондентами, для кращої координації питань Президентів, ніж це було перед тим на звичайних пресових конференціях.

Більшість питань зосереджувалися на питаннях закордонної політики. Президент згруппував їх так: він описав недавні бій між урядовими військами та антиурядовими силами в Нікарагуа як конфлікт фракцій між різними елементами революційної коаліції, яка захопила владу в 1979 році.

Він зробив найвиразніший дотепер натяк на можливе переобрання його, заявляючи, що одна каденція президентури створює «неслабкість».

Відносно оборонного бюджету, який обговорюється в Конгресі, Президент сказав, що після великої вакації він повідомить чи є можливою якась гнучкість у зниженні витрат.

Президент заперечив тому, що ніби його Адміністрація менше відповідала щодо природного середовища, ніж попередня, додавши, що вона «набагато успішніша», видала на розвиток парків та інших подібних заходів більше за два роки, ніж Адміністрація Картера за чотири роки.

Відносно питань ядерної зброї Президент підтвердив, що він продовжує розвивати новий підхід на переговорах у Женеві про ракетне середнього засягу. Президент також сказав, що Совєтський Союз відкинув американську пропозицію, щоб два договори про обмеження підземних ядерних вибухів були ще раз обговорені з метою посилення контролю над їх виконанням.

Офіційні представники Адміністрації повідомили, що головний делегат на переговорах у Женеві про ракетне середнього засягу Пол Ніші, повідомив совєтську сторону в понеділок, 28-го березня, про нові американські ідеї перехідної угоди. Наступні засідання в Женевських переговорах відновляться 17-го травня. До того часу Президент остаточно опрацює нову пропозицію, а тепер, Президент передасть союзникам основні положення нової тимчасової угоди.

У світі

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Об'єднаних Націй Гавіє Перез де Куєра, прибувши до Москви, зустрівся там і розмовляв з теперішнім совєтським лідером Юрієм Андроповим. Совєтське пресове агентство ТАСС поінформувало, що темою розмов Куєра і Андропова були справи роззброєння Афганістану та інші міжнародні проблеми.

ІЗРАЇЛЬСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО охорони здоров'я повідомило в понеділок, 28-го березня, що воно не знайшло жадних слідів затруєння в шістьох палестинських діючих школах на окупованому західному березі ріки Йордан, де сотні школярів захворіли. За останні п'ять днів кількість випадків захворювання в школах Джейні і сусідньому Арраба досягла 300 осіб і викликала напруження в цих звичайно спокійних містах та обвинувачення в навісному затруєнні дітям з політичних причин. Генеральний директор міністерства охорони здоров'я Барух Модан заявив в інтерв'ю в ізраїльському радіо, що 15 спеціалістів з армії, міністерства охорони здоров'я і цивільної адміністрації західного берега ріки Йордан після відповідних лабораторних досліджень прийшли до висновку, що причиною захворювань не було затруєння. Нудота, завороти голови, часткове послаблення зору, респіраційне биття серця не виключають можливості, що діти захворіли психосоматичною хворобою, заявив Модан.

ВІЙСЬКОВИЙ ПРАВИТЕЛЬ Пакистану Мохаммед Зіа уль-Гак повідомив про закінчення цензури над пресою, але одночасно попередив, що газети проявляли самообмеження і продовжували цензуру. Цензура була введена в Пакистані в 1979 році.

ЯПОНСЬКА ПРЕСА повідомляла останнім часом з Токіо про акти вандалізму і садизму, встановлених студентами та учнями японських шкіл. Взірцева коліс японська школа з примірними її вихованцями виявилася також заражена бацилою злочинності і руйнування. Серія варварських інцидентів, в яких брали участь школярі і молоді, змусила міністра освіти заснувати спеціальну комісію, яка вивчила б цю проблему і запропонувала відповідні виховні заходи. Прем'єр-міністр Ясугіро Накасон заявив, що знаходження способів припинення актів терору в школах буде першочерговим завданням його уряду.

ВИСОКОПОСТАВЛЕНА ОФІЦІЙНА особа Палестинської Визвольної Організації зустрічалася в понеділок, 28-го березня, з лідерами Йорданії і обговорювала питання ролі короля Йорданії Гусейна в запропонованих американцями переговорах про мир на Близькому Сході. Політичний директор ПВО і речник закордонних справ Фарук Каддумі зустрічався двічі з міністром закордонних справ Йорданії Марваном аль-Кассемом і заявив, що ПВО і Йорданія «ідуть у правильному напрямі».

ІРАН ПОПРОСИВ У ПОНЕДІЛОК, 28-го березня, своїх сусідів у Перській затоці допомогти припинити витік нафти в море з декількох джерел, які були пошкоджені в наслідок воєнних дій і вишили з-під контролю, розливаючи мільйони барилек нафти денно і заночуючи тим самим мореплавству, а також прибережним системам опрієнення морської води та електростанціям. Посол Ірану в Кувейті Алі Шамс Ардакани закликав країни затоки, крім Іраку, вступити в бій з нечуваною небезпечкою зачеплення, яке вже охопило 45 квадратних миль. Офіційні особи повідомили, що понад 100,000 барилек нафти плаває в морі приблизно 29 миль на північ від Бахрейну.

У МАДРИДІ ВІДЗНАЧЕНО П'ЯТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК ЗАЯВА ДЕЛЕГАЦІЇ ЗСА З НАГОДИ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ЖІНКИ

Мадрид (УІС «Смолоскип»). — В Міжнародний день жінки, який відзначають у березні кожного року у цілому світі, голова делегації ЗСА на Гельсінкській нараді в Мадриді Макс Кемпелмен оголосив спеціальну заяву, в якій поіменно згадується п'ять українських жінок-політв'язнів і політзасланців.

Гельсінкська конференція в Мадриді буде перервана на час Великдних свят і згодом знову продовжуватиметься. Дотепер не знайдено компромісової форми для кінцевої декларації.

У склад делегації ЗСА входять далі Орест Дейчаківський, Вашингтон, працівник Гельсінкської Комісії Конгресу ЗСА.

Нижче подаємо повний текст заяви М. Кемпелмена з нагоди Міжнародного дня жінки:

«Цього тижня Міжнародний день жінки був відзначений у цілому світі. У цей сам час ми тут, у Мадриді, вступили вже в третій рік нарад, пробуючи знайти порозуміння у рамках Прикінцевого Гельсінкського Акту. Тепер же слід відзначити щось дуже надзвичайне — жінок, мужність і діяльність яких були суттю наших дискусій.

Неодняне трактування совєтською владою своїх

власних громадян, які пробували внести в життя своїх спільний дух Гельсінкських угод, виявилось теж у ставленні до жінок-в'язнів. У цьому влада не робить різниць поміж в'язнями-чоловіками і в'язнями-жінками. Серед 51 членів Гельсінкських груп, які були заарештовані і ув'язнені совєтськими властями в тюрмах, концитаборах і на засланні, є сім жінок.

Американська делегація хоче відзначити їх і їхніх подруг-співробітниць, оголошуючи їхні імена, щоб вони були відомі і відзначені всіма іншими.

Оксана Мешко, член Української Гельсінкської Групи, була поновно засуджена в 1981 році, маючи 75 років віку, — вона хвора діабетом і гіпертонією — на 6 місяців табору і 5 років заслання.

Оксана Попович, має 58 років, офіційно вичина невалидом, була ув'язнена в таборі суворого режиму, куди вона на мільйоніх прибула в 1975 році, за «антирадянську агітацію і пропаганду». Вона стала членом Української Гельсінкської Групи, відбуваючи сім років табору; зараз, одужавши важко хворою, перебуває на засланні.

(Закінчення на стор. 4)

В Америці

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ мадєньської держави-острова Гренаді, виступаючи на сесії Об'єднаних Націй в Нью Йорку, висловив побажання, що ЗСА планують інвазію на його країну, після того, як в Америці помічається посилення кампанії не тільки проти існуючого в Гренаді соціалістичного і прокубинського уряду, але також проти будови великого летовища для приземлення пасажирських есентауально військових літаків. Летовище, як відомо, будуть кубинські спеціалісти і робітники з технічною допомогою Совєтського Союзу. Речники Уряду ЗСА назвали ці обвинувачення Гренаді «смішними» і «неповажними». Джейн Киркпатрик, амбасадор ЗСА до ООН дивувалася, що міністер Юнісон Вайтман вважав за потрібне виносити цю справу на сесії ООН. Америка, очевидно, має застереження до совєтської присутності в Караїбському обширі, але не планує жадних інвазій.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН запропонував Совєтському Союзу новий план для обмеження міжконтинентальних ядерних ракет і зменшення ракет середнього засягу в Європі, який досі різниці від першого плану, а головним тим, що він обмежує ракетні гнізда до 100 по кожній стороні із силою не більше як 300 ядерних головок. Згідно з ранішим планом Західна Європа, якщо б не дійшло до жадної зміни, посідала б 464 крилатих ракет і 108 типу Першінг-2, інсталяція яких розпочнеться в грудні ц.р.

ЛІДЕРИ РЕЛІГІЙНИХ груп запропонували президенту Роналду Регену покласти до життя спеціальну комісію, завданням якої буде перевірити справу поширення порнографії і випрацювати плани для зупинення мисового поширення цього матеріалу, головним серед молоді і дітей. Якщо, однак, не можливо буде створити комісії, то Президент повинен найменувати координатора між Урядом і зацікавленими цією справою групами, щоб таким чином спільними силами поборювати цю «індустрію зла», яка поширилася і зростає до висоти 6 мільярдів доларів річно. Президент пообіцяв переглянути рекомендації релігійних груп.

ДЕВ'ЯТЬ ГРУП ОХОРОНИ довірили підтримати номінацію Вільяма Ракелсгавза на директора федеральної Агенції і просять президента Роналда Регена відвернути «загрозу і хаос», які створилися на цьому відтинку у попередніх місяцях коштом здоров'я багатьох тисяч громадян і витрати мільйонів доларів на неопірібні речі, замість скерувати їх на відчищення довілків від отруйних і шкідливих хемікалій.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗЕДЕНТ Джиммі Картер приїде вневдовзі до Вашингтону, щоб поінформувати президента Роналда Регена і його найближчих співробітників про свою подорож до країн Близького Сходу. Картер недавно відвідав Єгипет, Ізраїль, Марокко, Йорданію, Савдійську Арабію, Ліван і Сирію. Під час 17-денної подорожі Картер, будучи в Єгипті, зустрічався з представниками Палестинської Визвольної Організації. З огляду на велике свято Великодня зустріч Картера з Регеном пересунуто на квітень, бо Президент також вибирається на п'ятиденну святкову відпустку до Каліфорнії.

ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ в Чикаго між двома опонентами і кандидатами на посадику стає чимраз гарячішою. Республіканський кандидат на посадику Бернард Ептон, розгортає широку кампанію головно серед білого населення, уважаючи, що вибори 12-го квітня ц.р., будуть проходити не по партійній, а расовій лінії. Б. Ептон скористав з того, що теперішній посадику Джейн Бірн відмовилася кандидувати після прогрі у передвиборах. Останній випадок біля римо-католицької церкви в ділянці білих мешканців, звідки демократичний кандидат на посадику Гаролд Вашингтон і кандидат на президента від Демократичної партії Волтер Мондейл, який його супроводжав, мусили дослівно відійти від обуреної атмосфери присутності товпи, вказує на існуючу атмосферу. Впали кілька образливих слів і Вашингтон заявив, що за це повинен відповісти Ептон.

СВОБОДА

FOUNDED 1983

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members \$1.25 a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи нова стратегія Америки?

У своїх останніх публічних виступах, переданих через радіо-телевізійні станції, президент Рональд Реген виявив, що він дав доручення розпочати, чи радше приспівати вже існуючі досліди над новою зброєю, яка знівелювала б значення найстрашнішої теперішньої зброї, якою є ракети на різну віддалі з атомовими "головками". Така протиракетна зброя зробила б — за словами Регена — зайвими переговори у зброєнні та торги за число і якість ракет, які становлять тепер осередок цілої проблеми зброєння і роззброєння.

Заява Регена викликала голосну реакцію, однак в американських політичних колах, як європейських. Кремлівський диктатор Юрій Андропов зразу заявив, що СРСР не допустить, щоб Америка порушила у свою користь принцип "рівності" збройних сил ЗСА і ССРСР, бо, досягнувши таку протиракетну зброю, Америка звелює б на нівель ввесь советський могутній ракетний арсенал. Тому Андропов заповів, що й Советський Союз створить таку саму антиракетну зброю, щоби внеможливити Америці несподіваний наскок проти ССРСР, позбавленого тієї найпевнішої збройної безпеки, якою є ракети на середню і далеку віддалі. Реген, передбачуючи, що однак в американських пафистичних лібералах, як і кремлівські володарі закидають йому, Регенові, небезпечне порушення принципу "збройної рівності", пригадав, що Америка вже мала перевагу над Советським Союзом у всьому рештою світу, коли вона, а ніхто інший, мала монополію атомової бомби, але, не зважаючи на цю свою збройну перевагу, Америка ніякої агресивної війни не повела і в майбутньому не поведе.

Американські громадяни і ввесь вільний світ знають, що так дійсно було і буде: від кінця Другої світової війни, аж до часу, коли советські шпигуни викрали в Америці й Англії тайну продукції атомової зброї, Америка була безконкурентною найсильнішою мілітарною потугою, якої, проте, не використовувала для будь-яких власних імперіалістичних цілей. Але советські правителі, самі, ламаючи всі договори і безупинно поширюючи свою "сферу впливів" де тільки є якийсь слабкий пункт у світі, не вірять у миролюбність американської політики і не вірять, що нова протиракетна зброя послужила б Америці виключно для самооборони. Відсілі нові погрози Андропова: адже в офіційній советській термінології слово "імперіалісти" тотожне з "Американою".

Президент Реген признав, що не відомо, як довго забере, щоби винайти, перевірити, випробувати і приступити до продукції такої нової протиракетної зброї. Але висловив переконання, що таку зброю можна буде скорше чи пізніше осягнути. Вона змінить дотеперішню стратегію "стримування": однак ЗСА, як ССРСР, були свідомі, що коли б навіть у першій атаці вдалося нанести противникові страшний удар і знищити частину його збройного арсеналу, то противник матиме ще стільки сили, що у протидарі знищить також противника. Тому й раз-у-раз ми чували і чуємо, що у війні за атомової доби не може бути переможців, бо обидві сторони, всі взагалі причетні до такої війни, будуть переможені, знищені.

Із винаходом протиракетної зброї той страх минувся би. Але напевно почалися би у лабораторіях, діючих для військових цілей, дослідні над унешкідливенням тієї протиракетної зброї. Бо так завжди бувало. Коли у старинному світі винайшли спис, то проти нього винайшли щит, спершу дерев'яний, потім металевий. Коли появилися кріс і недовзі після того скоростріл — винайшли танк, супроти нього піхота безборона. Але не довго треба було чекати, коли протитанкову зброю стала базаука. І коли ракети стали смертельною загрозою для літаків, то фахівці почали вираховувати, якої висоти повинні триматися літаки, щоби їх не викрили наземні радарні споруди. Ото ж від найдавніших часів людський ум працює над тим, щоб кожний новий збройний протиставити таку іншу, яка поменшить чи цілком знівелює вартість тієї першої. Говорити нині, що ракети на кожну віддалі стануть "безвартими", "перестарілими", "непридатними" для воєнного вжитку — може трохи і смішно, бо занадто передчасно.

Реген має рацію, коли покликається на обов'язок думати не тільки про безпеку нашого покоління, а й прийдешніх поколінь, коли нас не стане. Нова оборонна стратегія, що її тепер поручає Реген після довгих нарад з генералами і науковцями, має саме на увазі не нашу генерацію, за якої ледве чи можна буде створити таку нову зброю — для оборони проти смертоносних ракет. Але людський ум і людський дух незглібимі — і можна подіяти оптимізм Регена, що й у цьому випадку переможе винахідливість.

М. Петрович

ДАЛЬШИЙ КРОК ВПЕРЕД

помогою в цьому напрямку послужив посталий заходом видатного польського католицького діяча о. проф. Францішка Бляхніцького польський центр у Карльсбергу (НФР—Пфальц), в якому, як ми вже про це повідомляли, відбулися польсько-українські зустрічі, на яких обговорювався політичний аспект польсько-української співпраці. Широкі ці справи обговорив у своїй доповіді ентузіаст польсько-української співпраці ред. Єжи Іранек-Осмельський.

У рамках цієї акції відбулася 5-го і 6-го березня 1983 року нова польсько-українська зустріч, яку цілком сміливо можна назвати далішим важливим кроком в напрямі здійснення польсько-української співпраці, а саме в відтинку дискусійних, наукових чи дискусійних розмов, а з перспективою реалізації віддавна вже запланованої світової польсько-української конференції, а там і спільних політичних дій. Не треба тут же раз підкреслювати важливості здійснювання такої спільної польсько-української акції. І з польського і з українського боку не раз уже падали розсудливі голоси, що поляки та українці дві найбільші нації в советському імперському блоці, отже вони спільними силами можуть куди успішніше боротися зі спільною загрозою і бути об'єднаним чинником для інших менших народів. Усі ці ідеї висловлені великою мірою в маніфесті "Християнської служби визволення народів", організації, яка постанала з ініціативи о. проф. Ф. Бляхніцького у Карльсбергу.

В останній польсько-українській зустрічі в Карльсбергу взяли участь 27 осіб, при чому до наради прислуховувалося і чимало польської молоді. Не всі запрошені поляки та українці мали змогу приїхати на цю зустріч з тих чи інших причин. Та, не зважаючи на все, на цій зустрічі поважно та ділово обговорювалося цілий ряд проблем, що їх коротко з'ясував ред. Іранек-Осмельський у своїй доповіді.

"Основні напрями проблеми" так: справи організації польсько-української співпраці; справи світової польсько-української конференції; справи співпраці на два фронти — щодо західного світу і щодо наших обидвох народів на їх батьківщинах; справи популяризації польсько-української співпраці почерез радіо, телебачення, а з перспективою реалізації віддавна вже запланованої світової польсько-української конференції, а там і спільних політичних дій. Не треба тут же раз підкреслювати важливості здійснювання такої спільної польсько-української акції. І з польського і з українського боку не раз уже падали розсудливі голоси, що поляки та українці дві найбільші нації в советському імперському блоці, отже вони спільними силами можуть куди успішніше боротися зі спільною загрозою і бути об'єднаним чинником для інших менших народів. Усі ці ідеї висловлені великою мірою в маніфесті "Християнської служби визволення народів", організації, яка постанала з ініціативи о. проф. Ф. Бляхніцького у Карльсбергу.

З українського боку досить обширно поінформовано польських учасників зустрічі про сучасне становище в Україні й зокрема підкреслено неспівмірно більший тиск советського тероризму на українців, та пов'язані з тим вже мільйони жертв, що й стало причиною куди меншої політичної активності українських патріотичних сил, ніж це має місце в Польщі, де польське населення серед молодого польської генерації. Бож вік учасників зустрічі ватався між 20 і 50 роками.

ребував у стані найбільшої небезпеки за час усієї своєї історії?

На першій зустрічі політичних партій і організацій, що відбулася 18-го листопада 1978 року всі учасники одностайно ствердили, що тільки об'єднання і координація дій усіх самостійних сил на чужині може стати великою моральною підтримкою і допомогою нашому народові на рідних землях. Погодившись із фактом, що об'єднання усіх сил на території на великі труднощі, учасники цієї першої конференції, однак, підкреслили, що таке об'єднання тільки тоді дасть реальні наслідки, коли воно буде побудоване на взаємному довірі, пошануванні думки політичного противника і його праві мати відмінну концепцію відносно методів і засобів, які ведуть до спільної мети т. є. привернення української самостійності і соборної держави. На цій же першій установчій конференції стверджено, а пізніше проголошено в пресі, що КУППО не є і не має заміру бути політичним центром, але форумом для

(Продовження на стор. 4)

Освіта жінок у СССР

Перед революцією 1917 року у складі російського імперського студентства кількість жінок була найбільшою у світі. Комуністична влада той факт замовчує. Усі "досягнення" в ділянці освіти жінок советська влада приписала тільки собі.

У 1930 році видано "Статистичний довідник по Ленінграді", який став бібліографічною рідкістю. У той час в Ленінграді було найбільше вищих шкіл. Не згадуючи цифрові дані того збірника, які трудно знайти, обмежимося 1913-1914 роками. Тоді жінки складали 37,2 відсотка загальної кількості петербурзького російського студентства. Серед жінок студенток були й українки. За перших 12 років існування советської влади кількість студенток зменшилася. Тільки після 1930 року такий стан змінився. Партія, відчувачи брак фахівців різних ділянок життя, звернулася до жіночих резервів.

Перепис населення 1959 року показав, що на кожну тисячу населення у працездатному віці майже половина жінок мала вищу і середню освіту. А вже 1965 року по цілому СССР жінок спеціалістів з вищою освітою було 52 відсотки із середньою-62 відсотки.

Таким чином у складі фахівців у СССР інженерів, лікарів, агрономів, педагогів і т. д. жінок було більше, як чоловіків. Останнім часом можна заважати тривожні ознаки. Кількість жінок з вищою освітою зменшується.

Якщо порівняємо ЗСА і СССР, то число студентів на десять тисяч населення в Америці більша. Але в СССР широко розвинена заочна освіта та вечірні курси, хоч наслідки того недовіри. Така освіта неповноцінна. Все таки кількість заочників у СССР все більшає.

Характер вищої освіти в СССР переважно інженерно-технічний, гуманітарні науки не в пошані.

Що торкається вищої освіти жінок, то в ЗСА студенток на десять тисяч населення більше, як в СССР і така кількість зростає. У 1950 році — 36 відсотків, 1965 році — 38,5 відсотка і такий відсоток також збільшується, а в СССР навапак зменшується: 1950 року — 53 відсотки, 1965 року — 44 відсотки.

Жінок у СССР на 20 мільйонів більше, як чоловіків, але рівних прав із чоловіками вони не мають. На вищих щаблях суспільної піраміди жінок дуже мало.

У СССР є 664,6 тисяча

КМ

МІСЬКІ РЕЧНИКИ Дітройту стараються, щоб конвенція Демократичної партії відбулася тим разом у цьому місті, яке найбільше постраждало від інфляції і рецесії і де число безробітних перевищує 13 відсотків. Дітройтські демократи вважають, що конвенція демократів у Дітройті мала б куди більший моральний успіх, як, наприклад, в Лос Анджелесі.

ДЕЯКІ КОНГРЕСМЕНИ і сенатори були здивовані і заскочені заявою президента Рональда Регена, що він планує найменувати віцепрезидента Джорджа Буша координатором боротьби уряду проти нелегальної торгівлі наркотиками. Найбільш здивованим був сам віцепрезидент, якому ще й досі нічого не було сказано про його нову функцію.

він додав бібліографічні довідки з 1949 року. Також деякі вставлені приклади і географічні посилання вказують, що він їх набув пізнішим додатковим дослідженням. Його зауваження на полях книжки доказують, що він, мабуть, не був зовсім вдоволений польським варіантом праці. Мабуть враження, що Зілінський не правив коректури, а робив її проф. Ніх або інші польські вчені; вони і внесли зміни, про які Зілінський не знав, і ці зміни він опісля виправляв у своєму особистому примірнику. Явним прикладом цього може бути коректа, що її він зробив у фразі "польські лемки і замішанці", заміняючи слово "польські" словом "галицькі". Він також не погодився з уживанням назви "малоруси", замість правильної "українці". В одних випадках він викреслював матеріал, що його він уважав за помилковий, в інших — змінював факти відносно лінгвістичних прикладів і географічної характеристики. У переклад Жили і Айкака всі ці зміни внесені, і таким чином собою він становить виправлене видання на основі власноручної авторської коректури.

Крім цих виправлень перекладачі внесли ряд доповнень і удосконалили технічний порядок згідно з сучасною стандартною лінгвістичною практикою. Дали своє десятисторінкове введення, бібліографію праць Зілінського, яка охоплює "Правовисні правила", прийняті Науковим Товариством ім. Шевченка, чотири видання "Українського правопису", "Карту українських говорів" та 39 обширних статей, з яких деякі видано окремими випусками або конспектами. У бібліографію включено також багато рецензій учених на праці Зілінського і подано окремо бібліографію писань інших учених про нього (Курило, Кисельовський, Пшеницька-Овчаренко і ін.). Зберігаючи оригінальний формат тексту, перекладачі переробили вид і спосіб виноску та змінили деякі лінгвістичні терміни більше усуцеснені. Змінили також польський правопис багатьох особистих імен і назв місцевостей, реконструюючи оригінальний правопис тих назв, що стосуються інших національностей або мов. Для перевірення правильності цих слів в інших працях того часу. Для прояснення окремих пунктів у різних місцях вони вставляли правильні примітки. Усю частину про "сандгі"

(Продовження на ст. 4)

Починаючи із 1979 року,

кожного року в грудні відбуваються звичайні сесії Конференції Українських Партій і Організацій (КУ—ППО) з метою обміну інформацією про важливі події у нашому житті в діаспорі в Україні, узгодження спільного становища у важливих справах нашої вільної політики та координації спільних виступів назовні. На сесіях беруть участь такі політичні партії і організації: ОУН, ОУН-3, УРДП, УСР, СЗСУ-Селянська Партія, УНДО, Рада Прихильників УНР, регулярно СГД і СВУ, а також час від часу обсерваторії деяких політичних середовищ і політичних формаций. Секретаріат КУППО висилає запрошення до всіх політичних середовищ та установ, навіть і тих, які, хоча були запрошені, від початку заігнорували КУ—ППО на якійсь сесії не брали досі жадної участі. Їх запрошують постійно із тією метою, щоб їм пригадати, що їхня участь побажана, як кожного українського політичного чинника—із метою знайдення спільної мови у спільних усім на справах.

Сьогодні пригадаємо шир-

Зенон Городиський

ПЕРЕД ЧЕРГОВОЮ СЕСІЄЮ КУППО

шим колам нашої громади—дещо про історію виникнення КУППО. Її завдання та дотеперішню діяльність. Почин до створення якогось форуму для зв'язку між всіма політичними організаціями дав голова ПУН-у сл. п. д-р Денис Квітковський, який звернувся до проведення всіх політичних середовищ окремим листом 16-го серпня 1978 року. Потреб такою почину була зумовлена наслідками кризи в Державному Центрі УНР у зв'язку із роз'язанням президентом УНР Миколаю А. Лівинським Української Національної Ради, а зокрема у зв'язку із невідрадиним положенням в Україні. Отож після того, коли останні і енергійні заходи Первоіерарха УАПЦ Митрополита Мстислава і голови ПУН-у д-ра Дениса Квітковського запобігли роз'язанню УНРади, не уніважились успіхом, ОУН виступило із ініціативою створення якогось форуму для контакту. У своєму листі до голови політичних

партій і організацій голова ПУН-у, запрошуючи їх на спільну нараду, писав:

"Провід організації не трактує цієї наради, як форуму консолідації нашого життя. Радше тому, що такої консолідації ще немає, ми виходимо з цієї ініціативи, залишаючи до вирішення учасникам наради чи у майбутньому такі наради будуть продовжуватися чи вони передскладять конкретні рамки чи платформу для контакту, співпраці чи координації наших зусиль у спільних намірах справ".

Реакція відповідальних діячів проводів українських політичних середовищ була в основному позитивна, навіть зі сторони тих, які хотіли з'ясувати свою відмову від участі, формулюючи її дуже дипломатично, проте не переконливо. Бож які дійсно серйозні причини для відмови від співпраці можна подавати, коли нація на рідних землях пе-

посилається на дослідні Олени Курило, Всеволода Ганцова, Григорія Голоскевича, Володимира Ярошенка, Олексія Синявського, й інших. Він також розглянув праці польських науковців: К. Ніча, Т. Бенні, Я. Янова, Я. Розвадовського і Л. Сплавінського. Зілінський можна сказати, дав перегляд і критику всіх важливих наукових дослідів про звучну української мови до 1930 років. Він уважно розглянув прикордонні зони і місцевості, в яких українська мова де в чому змінювалася під впливом польської, польської, російської або білоруської мов. Цей підхід ілюструє його аналіз палаталізації: "...що до ступеня палаталізації, то українська мова займає перехідне місце між російською, білоруською і польською мовами". Зілінський зробив опис усього інвентаря основних звуків (фоном) і їх варіантів на всій українській мовній території першої чверті нашого століття. Ця праця становить собою найвизначніший опис вокалізму і консонантизму, їх фізіологічно-акустичних властивостей і звукових сполучень, їх класифікацій і закономірностей звукових змін згідно з їх географічним розміщенням, тобто на основі даних лінгвістичної географії. Своєю працею Зілінський поставив вивчення фонетичних рис української мови на науковий ґрунт.

Спочатку ця праця була написана українською мовою у вужчому обсязі і Зілінський хотів її видати, але ні львівські, ні київські друкарні не мали скомпільованого лінгвістичного шрифту; потрібного для друку такої праці. Тому Зілінський переклав її на польську мову, зробив ще багато додаткових досліджень згідно з вимогами Комітету лінгвістики Польської Академії Мистецтв і Наук і її видано як 19-й том цього Комітету лінгвістики в 1932 році.

Англійський переклад цієї праці зроблено на основі особистого примірника проф. Зілінського, що його дав проф. Жили сні автора, д-р Орест Зілінський. Цей примірник знаходиться тепер у бібліотеці Гарварду. У цьому примірнику є, як каже проф. Жила, "багато поправок, доповнень", викреслювань і т. п. з нерідко замінюючи польські лінгвістичні терміни українськими, з чого можна догадуватися, що Зілінський мав намір видати цю працю українською мовою. Чимало змін віддзеркалюють також його пізніші дослідні, уже після того, як книжка була видана, наприклад, до деяких пунктів

Василь Яшун

ФОНЕТИЧНИЙ ОПИС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В АНГЛОМОВНОМУ ВИДАННІ

Ivan Zilinsky: A Phonetic Description of the Ukrainian Language, translated and revised according to the author's emendations by Włodymir T. Zyla and Wendell M. Aycock, Harvard Ukrainian Research Institute, Cambridge, 1979, IX, 212 pp.

Це англійський переклад книги "Opis fonetyczny języka ukraińskiego", автором якої є Іван Зілінський, визначний український філолог, доцент Ягеллонського університету (1926-1931), згодом на звичайний професор (1931-1938) і звичайний професор від 1938 року до упадку Польщі. Ця книга — це під 25-літній дослідницький праці Зілінського, а її переклад на англійську мову з багатьма супровідними додатками і примітками — це праця, якій проф. Володимир Жила при співпраці проф. Венделла Ейкака і проф. Павла Магочого присвятив майже десять років.

До Зілінського не було систематичного і докладного опису української звучи згідно з науковими нормами. Першу наукову спробу в цій ділянці зробив був Оляф Брок у своїй праці "Slavische Phonetik" (1911), однак фонетичний опис української мови в ній не був задовільний. Він спирався лише на вимову самого Зілінського і на діалектичні дані переважно прикордонної зони. Тому його опис троху викривлює вимову освічених мовців Галичини і зовсім не віддзеркалює вимови освічених українців, що жили в околиці Дніпра, та вимови народних говорів тих же околиць. Праця Брока була вихідною базою для досліджень Зілінського і послужила Зілінському скромним моделем для його власної праці, в якій він опирався на власні дослідні і дослідні інших учених.

Бібліографія праць, що їх Зілінський цитує, обіймає 101-ну позицію. В описі східної мови України він

П. Тарнавського...

(Продовження зі стор. 1)

ра Яців до відчитання протоколу; відтак слідували звіти з діяльності Управи Окружного Комітету. За діяльність Управи звітували голова П. Тарнавський, секретар мгр Василь Колінко і скарбник Іван Данківський; за Контрольну комісію звітував мгр Іван Ско-чильяк.

Голова П. Тарнавський у своєму звіті обширно інформував про многогранну працю Округи у всіх її ділянках. Він висловив подяку всім відділовим урядовцям за гармонійну співпрацю в звітному часі. Відтак хронологічно подав важніші дати про відбуття нарад як Управи, так і всіх відділових представників. Він пригадав, що 2-го травня 1982 року відбулася спеціальна нарада 44-ох конвенційних делегатів з Округи. Під час 30-ї Конвенції в Рочестері делегати відбули спеціальну нараду, де вирішено підтримувати кандидатуру Округи. 30-та Конвенція була доброю для Округи, тому що обрано додатково двох членів Головного Уряду, а саме: секретаря 269-го Відділу Християн Фуга-Гербері придбала 35 членів; секретар 32-го Відділу мгр В. Яців — 28 членів; головний радник І. Ожежинський — 26 членів; секретарка 347-го Відділу Дарія Цапар — 25 членів, секретар 216-го Відділу інж. Б. Ожежинський — 15 членів; секретар 173-го Відділу Петро Щерба, секретар 237-го Відділу Михайло Крика і секретар 375-го Відділу П. Тарнавський придбали по 12 членів, а по 10 членів придбали секретарі: Андрій Кушнір, Теодор Дуда, І. Книгницький та касир 375-го Відділу І. Данківський і голова 422-го Відділу Юрій Бударський. Кінчаючи звіт, голова висловив подяку всім, що придбали нових членів.

Секретар Округи мгр В. Колінко інформував, що в звітному часі відбуло дев'ять засідань Управи і чотири ширші наради. Про фінанси звітував скарбник І. Данківський. За його словами, загальні обороти Округи виносили 12,770.54 доларів, що є доводом праці Округи. Він з призначенням висловився про відбуття „Союзного Дня“, чистого доходу з якого було понад 2,000 доларів. З обширного звіту скарбника присутні довідалися, що заборговування Округи за Дім виносили 6,400 доларів. Кінчаючи звіт, І. Данківський висловив подяку головному радному В. Пастушкові за поважну фінансову поміч під час „Союзного Дня“ Округи.

За Контрольну комісію звітував голова мгр І. Скочильяк, інформуючи, що проведено контролю книговодства касира і секретаря. Виявлено, що касир І. Данківський як факховий книговод увсє вірше. Також знайдено в найкращому стані всі протоколи, писані секретарем Округи. При тому він висловив призначення від Контрольної комісії членам Управи за вклад праці в Округу, за вдержання Дому, за жертвенну працю голови П. Тарнавського, касира І. Данківського і секретаря мгра В. Колінка. В імені Контрольної комісії він внесок на удрінення уступачій Управі абсолютної з призначенням, що й було зроблено.

По звітах були запити до членів Управи та дискусія, а відтак приступлено до вибору нової Управи й Контрольної комісії на 1983 рік. Управу обрано в складі: Осип Бакай — почесний голова; П. Тарнавський — голова; інж. І. Скіра, П. Щерба і Ф. Петрик — заступники голови; мгр В. Колінко — секретар; І. Данківський — касир; інж. М. Ніч — референт зв'язків; І. Книгницький — організаційний референт; А. Кушнір — імпрезовий референт; з Уряду до Управи входять: д-р Б. Гнатюк, головний контролер УНС, та І. Ожежинський і В. Пастушок, головні радники Управи і митрат М. Борисенко, д-р І. Скальчук, Д. Цапар, Анна Яремко, Катерина Панчишин, М. Коженевський, Ю. Богачевський, В. Євтушенко, мгр Б. Артимішин, М. Голінко, І. Бабяк, М. Майчук, І. Васюренко, Я. Козел, І. Хома, Д. Федорічук, М. Луцій, М. Глова, Я. Лебідь, Ф. Суцук, Т. Дуда, Ю. Бударський, Р. Беднарський, О. Стороженко. Контрольну комісію: мгр І. Скочильяк, голова, та М. Мартиненко, мгр В. Яців, інж. Б. Ожежинський і проф. В. Винницький, члени.

Після доповіді до слова був запрошений С. Гавриш, який в першу чергу привітав новообрану Управу у провід з головою П. Тарнавським, а відтак висловив в імені Екзекутивного Комітету подяку й призначення за надзвичайно гарні організаційні успіхи Округи в звітному році. Також коротко промовляв головний радник І. Ожежинський і В. Пастушок. Відтак голова президії д-р Б. Гнатюк запросив до слова головного промовця, заступника головного президента УНС д-ра М. Куропаса. Представляючи його, пригадав присутнім, що д-р М. Куропас знайомий українській громаді колишній радник в етнічних справах Джеральда Форда.

Подякувавши за оплески, д-р М. Куропас заявив, що це його перша поїздка до союзової громади Філадельфії, а оглянувши власний Дім Округи і почувши звіти членів Управи, він гордиться тим, що Округа здобула знову першество. Д-р М. Куропас відійшов від традиції членів Головного Уряду, які при таких okazіях докладно інформують про всі ділянки союзової праці. Промовець згадав про працю піонерів, які в невідрадних обставинах працювали, але при тому пам'ятали про свої установи та церкву. Він також згадав 1933 рік, коли в Америці була велика депресія, але Союз не втратив членів. Говорячи про організаційні успіхи деяких братських союзів, д-р М. Куропас вказав на карпатський союз „Соединение“ і на Синів Норвегії. За його словами, ті організації зростають в членстві, незважаючи на те, що до них не прибуває нова еміграція з Європи. Відтак д-р М. Куропас інформував про те, що в стейті Іллінойс існує Товариство етнічної освіти, членом якого є УНСОюз. Захо-

дом того Товариства в Чикаго відбулася зустріч з представниками 20-ох етнічних груп. Господарем зустрічі був УНСОюз, який був репрезентований д-ром М. Куропасом. Під час зустрічі був висвітлений фільм УНС „За стерном долі“, а при тому д-р Куропас познайомив присутніх з історією України, де найбільшу увагу звернув на роки 1932-1933, коли Москва штучним голодом виморидила понад 7 мільйонів українців. Всі присутні висловили співчуття і написали листи до головного президента УНС д-ра Івана Фліса, які були поштовжені в „Українському Тижневику“. Згадуючи „Тижневик“, він висловив признання редактору Рому Гадзевичу за надзвичайно вміле підбирання матеріалів до публікування. Він заявив, що „Тижневик“ є гордістю УНСОюзу, і вся українська молодь повинна його читати. Говорячи про фільм „За стерном долі“, д-р Куропас інформував, що він в Чикаго й околицях цей фільм висвітлював в церквоних залах і інших установах, при тому доряджував і фільмдальфійцям також його висвітлювати.

Після доповіді до слова був запрошений С. Гавриш, який в першу чергу привітав новообрану Управу у провід з головою П. Тарнавським, а відтак висловив в імені Екзекутивного Комітету подяку й призначення за надзвичайно гарні організаційні успіхи Округи в звітному році. Також коротко промовляв головний радник І. Ожежинський і В. Пастушок. Відтак голова президії д-р Б. Гнатюк запросив до слова головного промовця, заступника головного президента УНС д-ра М. Куропаса. Представляючи його, пригадав присутнім, що д-р М. Куропас знайомий українській громаді колишній радник в етнічних справах Джеральда Форда.

Подякувавши за оплески, д-р М. Куропас заявив, що це його перша поїздка до союзової громади Філадельфії, а оглянувши власний Дім Округи і почувши звіти членів Управи, він гордиться тим, що Округа здобула знову першество. Д-р М. Куропас відійшов від традиції членів Головного Уряду, які при таких okazіях докладно інформують про всі ділянки союзової праці. Промовець згадав про працю піонерів, які в невідрадних обставинах працювали, але при тому пам'ятали про свої установи та церкву. Він також згадав 1933 рік, коли в Америці була велика депресія, але Союз не втратив членів. Говорячи про організаційні успіхи деяких братських союзів, д-р М. Куропас вказав на карпатський союз „Соединение“ і на Синів Норвегії. За його словами, ті організації зростають в членстві, незважаючи на те, що до них не прибуває нова еміграція з Європи. Відтак д-р М. Куропас інформував про те, що в стейті Іллінойс існує Товариство етнічної освіти, членом якого є УНСОюз. Захо-

дом того Товариства в Чикаго відбулася зустріч з представниками 20-ох етнічних груп. Господарем зустрічі був УНСОюз, який був репрезентований д-ром М. Куропасом. Під час зустрічі був висвітлений фільм УНС „За стерном долі“, а при тому д-р Куропас познайомив присутніх з історією України, де найбільшу увагу звернув на роки 1932-1933, коли Москва штучним голодом виморидила понад 7 мільйонів українців. Всі присутні висловили співчуття і написали листи до головного президента УНС д-ра Івана Фліса, які були поштовжені в „Українському Тижневику“. Згадуючи „Тижневик“, він висловив признання редактору Рому Гадзевичу за надзвичайно вміле підбирання матеріалів до публікування. Він заявив, що „Тижневик“ є гордістю УНСОюзу, і вся українська молодь повинна його читати. Говорячи про фільм „За стерном долі“, д-р Куропас інформував, що він в Чикаго й околицях цей фільм висвітлював в церквоних залах і інших установах, при тому доряджував і фільмдальфійцям також його висвітлювати.

Після доповіді до слова був запрошений С. Гавриш, який в першу чергу привітав новообрану Управу у провід з головою П. Тарнавським, а відтак висловив в імені Екзекутивного Комітету подяку й призначення за надзвичайно гарні організаційні успіхи Округи в звітному році. Також коротко промовляв головний радник І. Ожежинський і В. Пастушок. Відтак голова президії д-р Б. Гнатюк запросив до слова головного промовця, заступника головного президента УНС д-ра М. Куропаса. Представляючи його, пригадав присутнім, що д-р М. Куропас знайомий українській громаді колишній радник в етнічних справах Джеральда Форда.

Після доповіді до слова був запрошений С. Гавриш, який в першу чергу привітав новообрану Управу у провід з головою П. Тарнавським, а відтак висловив в імені Екзекутивного Комітету подяку й призначення за надзвичайно гарні організаційні успіхи Округи в звітному році. Також коротко промовляв головний радник І. Ожежинський і В. Пастушок. Відтак голова президії д-р Б. Гнатюк запросив до слова головного промовця, заступника головного президента УНС д-ра М. Куропаса. Представляючи його, пригадав присутнім, що д-р М. Куропас знайомий українській громаді колишній радник в етнічних справах Джеральда Форда.

Подякувавши за оплески, д-р М. Куропас заявив, що це його перша поїздка до союзової громади Філадельфії, а оглянувши власний Дім Округи і почувши звіти членів Управи, він гордиться тим, що Округа здобула знову першество. Д-р М. Куропас відійшов від традиції членів Головного Уряду, які при таких okazіях докладно інформують про всі ділянки союзової праці. Промовець згадав про працю піонерів, які в невідрадних обставинах працювали, але при тому пам'ятали про свої установи та церкву. Він також згадав 1933 рік, коли в Америці була велика депресія, але Союз не втратив членів. Говорячи про організаційні успіхи деяких братських союзів, д-р М. Куропас вказав на карпатський союз „Соединение“ і на Синів Норвегії. За його словами, ті організації зростають в членстві, незважаючи на те, що до них не прибуває нова еміграція з Європи. Відтак д-р М. Куропас інформував про те, що в стейті Іллінойс існує Товариство етнічної освіти, членом якого є УНСОюз. Захо-

дом того Товариства в Чикаго відбулася зустріч з представниками 20-ох етнічних груп. Господарем зустрічі був УНСОюз, який був репрезентований д-ром М. Куропасом. Під час зустрічі був висвітлений фільм УНС „За стерном долі“, а при тому д-р Куропас познайомив присутніх з історією України, де найбільшу увагу звернув на роки 1932-1933, коли Москва штучним голодом виморидила понад 7 мільйонів українців. Всі присутні висловили співчуття і написали листи до головного президента УНС д-ра Івана Фліса, які були поштовжені в „Українському Тижневику“. Згадуючи „Тижневик“, він висловив признання редактору Рому Гадзевичу за надзвичайно вміле підбирання матеріалів до публікування. Він заявив, що „Тижневик“ є гордістю УНСОюзу, і вся українська молодь повинна його читати. Говорячи про фільм „За стерном долі“, д-р Куропас інформував, що він в Чикаго й околицях цей фільм висвітлював в церквоних залах і інших установах, при тому доряджував і фільмдальфійцям також його висвітлювати.

Після доповіді до слова був запрошений С. Гавриш, який в першу чергу привітав новообрану Управу у провід з головою П. Тарнавським, а відтак висловив в імені Екзекутивного Комітету подяку й призначення за надзвичайно гарні організаційні успіхи Округи в звітному році. Також коротко промовляв головний радник І. Ожежинський і В. Пастушок. Відтак голова президії д-р Б. Гнатюк запросив до слова головного промовця, заступника головного президента УНС д-ра М. Куропаса. Представляючи його, пригадав присутнім, що д-р М. Куропас знайомий українській громаді колишній радник в етнічних справах Джеральда Форда.

Подякувавши за оплески, д-р М. Куропас заявив, що це його перша поїздка до союзової громади Філадельфії, а оглянувши власний Дім Округи і почувши звіти членів Управи, він гордиться тим, що Округа здобула знову першество. Д-р М. Куропас відійшов від традиції членів Головного Уряду, які при таких okazіях докладно інформують про всі ділянки союзової праці. Промовець згадав про працю піонерів, які в невідрадних обставинах працювали, але при тому пам'ятали про свої установи та церкву. Він також згадав 1933 рік, коли в Америці була велика депресія, але Союз не втратив членів. Говорячи про організаційні успіхи деяких братських союзів, д-р М. Куропас вказав на карпатський союз „Соединение“ і на Синів Норвегії. За його словами, ті організації зростають в членстві, незважаючи на те, що до них не прибуває нова еміграція з Європи. Відтак д-р М. Куропас інформував про те, що в стейті Іллінойс існує Товариство етнічної освіти, членом якого є УНСОюз. Захо-

Св.п. д-р Юліан Євген Рабій

Двадцятим листопада 1982 року у соняшну осінню днину на цвинтарі св. Володимира Великого в Ютиці похоронили „у землю глибоку“ тіло д-ра Юліана Євгена Рабія, воїна визвольних змагань в рядах УСС і УГА.

Після похоронних Богослужб прощав покійного побратима інж. Петро Ярмак, подякувавши йому, що до кінця свого життя був усусом, жив тими великими ідеями і старався їх передати молодшим.

Проспівали журавлину пісню... „гине, гине в сірій мряці, слід по журавлях“. Вже так небагато залишилося в живих поміж нас тих, що йшли „у лузі піднімати Червону Калину“.

17-го листопада 1982 року залишив ряди живих свідків Великого Змагу, д-р прав Юліан Рабій. Маючи в руках життєпис покійного, що його ще далеко перед відходом у вічність написав, подам кілька дат родинного життя і життєве шляху д-ра Ю. Рабія.

Юліан Євген народився 5-го січня 1894 року в Самборі, Україна. Його батьки — о. крилошанин Франц і Юлія (з Побуг Несторович) Рабії.

Виростав і виховувався у великій родині о. пароха Самбора. Було їх 6 братів і 7 сестер. Ділали про них батьки і всі (крім одного, що помер дитиною) закінчили університетські студії чи учительські семінарії. Покійний закінчив народну і середню освіту (гімназію) в Самборі матурою в 1912 році.

Студіював і закінчив (з перервами із-за війни) право у Львові і Відні. В 1914 році пішов з Українськими Січовими Стрільцями „піднімати Червону Калину“. В рядах УСС, а опісля в УГА перебував цілу воєнну хуртовину, аж до відомого кінця. 14-го квітня 1919 року був поранений у боях під Бережанами. Після перебування у шпиталі в Кам'янці Подільському й видужання він повертається до свого полку. Переходить Збруч річку, плямистий тиф, і — знову шпиталь УСС в Ялтушкові коло Бару. Після видужання Команда УСС висилає поручника Юліана з відділом Січових Стрільців до Одеси. Перед великодніми святами в 1920 році він попадає у большевицький полон і чудом, як сам у життєписі пише, рятується з відомої „масакри галичан“ на товарній станції в Одесі. Там загинуло біля сто воєнів наших, біля півтісячі поранених, недотриманих померлих, недовіданих померлих. Між ними був от. Букшований, пізніше розстріляний в Москві. Отамани Бубеля і Гарабач були розстріляні в Одесі.

Влітку 1920 року полонених в'язнів перевезли большевики до Харкова, пізніше до Києва, потім до Кам'янця Подільського, де 27-го вересня, на Чесного Хреста, вдалося Юліанови вирватися і швидко добрести до родинної хати в Самборі. „Я вийшла з хати, оповідала мені його сестра Дарка Байдунок — до нас іде якийсь воєн в шинелі, зарос-

Влітку 1920 року полонених в'язнів перевезли большевики до Харкова, пізніше до Києва, потім до Кам'янця Подільського, де 27-го вересня, на Чесного Хреста, вдалося Юліанови вирватися і швидко добрести до родинної хати в Самборі. „Я вийшла з хати, оповідала мені його сестра Дарка Байдунок — до нас іде якийсь воєн в шинелі, зарос-

Влітку 1920 року полонених в'язнів перевезли большевики до Харкова, пізніше до Києва, потім до Кам'янця Подільського, де 27-го вересня, на Чесного Хреста, вдалося Юліанови вирватися і швидко добрести до родинної хати в Самборі. „Я вийшла з хати, оповідала мені його сестра Дарка Байдунок — до нас іде якийсь воєн в шинелі, зарос-

Д-р Юліан Євген Рабій

лий, змучений. Я впізнала брата й радісно крикнула... Яка велика радість була в нашій хаті“.

Вже за Польщі закінчив студії прав, вступив до адвокатської палати 26-го липня 1926 року одружився з Ярославом дочкою о. Николая і Августини Гарбовських.

Господь благословив їх сином Богданом (нині інструктором в Ютицькому коледжі).

За часів польської окупації адвокат д-р Юліан боронив перед судом членів Пласту й ОУН.

В 1944 році залишив він свій рідний край. Замешкав в Ляндсгуті. Тут був правним дорадником для українців перед німецькими судами. Крім професійної адвокатської праці, Ю. Рабій був добрим організатором молоді в Самборі: спортивне Товариство „Сокіл“, організував бібліотеку „Книжка“. Був також любителем музики, був диригентом духової оркестри „Бандурист“ в Самборі, що мала 32 музиканти.

В 1951 році переїхав він з дружиною і сином до Америки і поселився в Ютиці. Там включився в громадську працю при парафії св. Володимира Великого. Був також членом НТШ, ОБВУА, „Бойківщини“. В Ютиці належав до УНС і „Провидіння“. Тут же організував Українське Вільне Козацтво. Ветеранські організації піднесли д-ра Рабія до почесного ступеня полковника. В архіві сина Богдана зберігається всім різних хрестів заслуги від УСС, УГА, УНРади, Українського Вільного Козацтва.

В Ютиці він присвятив багато часу на писання споминок, що їх друкували „Свобода“, „Америка“, збірники „За волю України“, „Бережанська Земля“, „Вісті Комбатанта“, „Літопис Бойківщини“ й інші.

Окремим виданням вийшла його монографія „Самбірська Богородиця“. Покійний був побожним практикуючим християнином, поклонником Пречистої. Монографію, присвячену Блаженнішому, видав Комітет будови нової стилевої церкви в Ютиці, як дар покійного на будову церкви.

23-го жовтня 1972 року св.п. Ю. Рабій захворів.

Вилив крові до мозку, параліч, тільки, як казав, „завдяки опіці Матінки Божої Самбірської і лікарським старанням швагера д-ра Богдана Гарбовського прожив ще 10 літ“.

20-го листопада були величаві похорони. Приїхала родина покійного: три сестри з чоловіками, дітьми, дала родина і велике число вірних ютицької парафії.

Заупокійну Літургію служили отець парох крилошанин Богдан Смик і о.

Йосиф Лукашевич. Проповідь-прощальне слово вголосив о. парох, що був 30 останніх літ духовником покійного.

Згадав він про всі його заслуги, передав слова потіхи дружині Ярославі, синові Богданові, синові Ірені (Топольницькій) і внукам Мирославі й Христині та іншій родині.

Добра і вічна пам'ять про покійного залишиться серед нас.

Прийatelj

Концерт у домі для старших

Ось уже від декількох років парафіяльний хор церкви Святого Вознесіння у Мейплвуді, Н.Дж., де настоятелем є о. Іван Наконечний, відвідує старших і немічних осіб у будинку для старших віком громадян „Вайт Гавз“ в Оранджі, Н.Дж., вносячи в душі мешканців цього будинку, хоч хвилює, розраду і задоволення.

І так, в неділю, 6-го лютого, ц.р., по обіді, коло 20 хористів під керівництвом старости Івана Самчука прибули до будинку „Вайт Гавз“, де їх мило зустріла адміністраторка будинку Беркович.

У просторій залі будинку, де вже їх чекало коло 75 осіб різного віку жінок і чоловіків від 65-ти до 102 років, був і 96-річний воєн Армії УНР Іван Ціско.

Ставши на підвищенні, хор під керівництвом диригента Леоніда Харченка відспівав церковні пісні зі Св. Літургії: „Херувимську“, „святій Боже“, „Отче наш“, „Достойно є“, „З нами Бог“ а поспіючи в нас різдвяний період, то хор ще про-

співав ряд колядок і щедри-вок.

На закінчення о. Іван звернувся до тих старших осіб — а вони здебільшого прибули до залу на своїх спеціальних візках — і, нав'язав своє слово до останньої точки концерту „З нами Бог“, щоб вони в цей різдвяний період були духовно піднесені. І хоч старші віком і хворі, але щоб відчували присутність новонародженого Богодитятка-Ісуса Христа.

На закінчення хор проспівав на інтенцію присутніх, старших і немічних осіб „Многая Літа“.

Після чого адміністраторка будинку Беркович висловила щиру подяку за відвідини їх, а присутні, хоч і не розуміли українських релігійних пісень, чи колядок, але своїм еством і заявками слову настоятеля, який говорив до них англійською мовою, відчули божественність і красу шойно прослуханого концерту.

К.С.

Ділимося сумною вісткою, що 28-го березня 1983 року на 84-му році життя, несподівано, відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий ПРИЯТЕЛЬ І ЗНАЙОМИЙ, Син Волинської Землі

бл. п.

Володимир Туницький

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 1-го квітня 1983 р., о год. 7-ій веч. в українській православної церкви св. Покрови при 12-ій вул. і Овлейн Рд. у Філадельфії, Па.

ПОХОРОН в суботу, 2-го квітня 1983 р. в 9-ій год. ранку в церкві св. Покрови у Філадельфії, Па., а опісля на українській православної цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку —

ПРИЯТЕЛІ І ЗЕМЛЯКИ

Замість квітля на могилу покійного, просимо скласти пожертви на будову пам'ятника Митр. В. Липківському або Українській Культурній Центру в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ділимося болісною вісткою, що 25-го березня 1983 р. з волі Божої відійшов у Вічність заслужений диригент хору катедр св. Володимира в Нью Йорку

бл. п. проф.

ВАСИЛЬ ЗАВІТНЕВИЧ

народжений 24-го квітня 1899 р. в с. Замісць, пов. Прилука в Україні.

Після відступлення ПАНАХИДА в суботу, 26-го березня, в неділю, 27-го березня в похоронному домі П. Яремчак в ПОХОРОННИХ ВІДПРАВАХ в понеділок, 28-го березня 1983 р. в катедрі св. Володимира та в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., Тіліні Ос-тани покійного зложені на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружина — ГАЛІНА

і Родина в Україні

Подяємо до відомо Духовенства і Вірних УПЦ в США та всієї Української Громади, що 25-го березня 1983 року упокоївся в Бозі

бл. п.

проф. ВАСИЛЬ ЗАВІТНЕВИЧ

довголітній диригент хору катедр св. Володимира в Нью Йорку і заслужений церковний діяч — голова Дирекції Наукового Богословського Інституту УПЦ в США, довголітній секретар Рад Митрополії і член Консисторії, хол. професор вищих шкіл в м. Києві, Україна.

ПОХОРОНИ ВІДПРАВА відбудуться в понеділок, 28-го березня 1983 р. в катедрі св. Володимира і в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія, погреб на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Предстоятель Катедр св. Володимира в Нью Йорку, Настоятель і Управа Парафії

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Утобленого

МУЖА, БАТЬКА, БРАТА І ДІДУСЯ

бл. п.

ОНУФРІЯ КЕКІША

ПОМИНАЛЬНІ СВАТІ ЛІТУРГІЇ

будуть відправлені

в суботу, 2-го квітня 1983 року

в церкві св. Юра в Нью Йорку, о год. 8-ій ранку

і в церкві св. Володимира в Глен Спей, Н. Й., о год. 9-ій ранку.

В смутку поведомляють:

ЕВГЕНІЯ — дружина

БОГДАН — син з дружиною ДАРІЄЮ

БОРИС — син

У Мадриді...

(Закінчення зі стор. 1)

Тетяна Великанова, багаторічний активіст української прав людини, була засуджена в серпні 1980 року на дев'ять років табору і заслання.

Ірина Гринівна, член Московської Робочої Комісії для розслідування використання психіатрії в політичних цілях при Московській Гельсінкській Групі, відбуває п'ять років заслання у тяжких умовах. Вона, у шостому місяці вагітності, перебуває під натиском по-годинити на аборт. Працює І. Гринівна на важких будівельних роботах.

Раїса Руденко, дружина голови Української Гельсінкської Групи Миколи Руденка, і

Ольга Гейко, дружина члена Української Гельсінкської Групи Миколи Матусевича, були свідками, як їхніх чоловіків покарали в'язницею і таборами. Згодом вони самі були засуд-

жені на таку саму долю, за виступи на захист своїх чоловіків і за продовження їхньої (правозахисної) діяльності.

Три місяці тому член Московської (Гельсінкської) Групи Тетяна Осіпова проголосила голодуючі, протестуючи проти заборони втручатися в зв'язок зі своїм чоловіком, в'язнем сумління Іваном Ковальовим.

Викликає занепокоєння здоров'я Галини Вільчинської, 24-річної баптистки, яка була заарештована за її релігійні переконання і діяльність в листопаді 1982 року; її чекає суд. Лише три місяці перед тим вона була звільнена після трирічного ув'язнення за навчання дітей Біблії.

Ганна Султан-Текілова, туркменка, й Ірина Ратушинська з України продовжують сумні гадячі поїздки, які страйк али з рук советського «ду тільки тому, що їхні ліричні сколихували совість і зворушували серця, розкриваючи правду про советське суспільство і людську владу.

Текілова перебуває в психіатричному ув'язненні понад 10 років, а Ратушинська була засуджена лише тиждень тому на сім років табору і п'ять років заслання. Це є найжорстокіший вирок для жінки — в'язня сумління — у теперішньому часі.

Ці жінки виступали на захист свободи інших і втрапили свою власну, і тепер

вони примушені нести жорстокість покарання.

Американська делегація вітає кожну з цих жінок за їхній величезний вклад у процес волі, і завдяки їм одного дня Прикінцевий Гельсінкський Акт стане доречним і багатозначним вкрай важливим в огляденні миру для всіх».

Крім цього важливого документу-заяви, голова делегації ЗСА М. Кемпелмен на одному з своїх виступів на пленарній сесії наради говорив про недавню засудженість Сендерова з Москви і поетеси зі столиці України Ірину Ратушинську.

Під час зимової сесії Гельсінкської наради в Мадриді дуже активними були Лотиська Світова Федерація, Об'єднання Рабінін Європи, інші жидівські групи і Західне представництво польської «Солідарності». Вони відбували зустрічі з членами різних делегацій, алаштували пресконференції, розповсюджували заяви і звернення. На успішній пресконференції «Солідарності», у п'ятницю, 18-го березня, був присутній також кореспондент «Смолоскипу».

У березні Мадрид відвідав український лікар з Кієвського лікувального центру Микола Дейчаківський зі своєю дружиною. Вони мали приватні зустрічі з членами американської делегації й іншими представниками.

Поставили Пречисту...

(Продовження зі стор. 1)

Кікта), що охопив би всі ділянки української духовної творчості, де могли б долушити свої праці, наукові й художні, до культурного надбання на тлі культури Св. Марії українські науковці, письменники, поети, мистці.

Управа Марійського Дослідного Центру спочатку великої доброзичливості до цієї ідеї не виявила. Мовляв, немає фондів, не вистачає матеріалів українських для окремого відділу, технічні труднощі — не було місця в бібліотеці, не було й устаткування тощо. Г. Николішин переконував без настання — аргументами науковими (до чого вона має всі дані, бо хоч не згадала нам про себе цього, але відомо з попередніх статей у «Свободі» ред. А. Курдишкіна, має ця скромна жінка три дипломи та володіє шістьма мовами), переконувала послідовно іперто працею, запевненнями, що ми, українці, самі собі допоможемо — розбудуємо відділ. І, нарешті, перемогла. Дозвіл дали. Ідею про створення українського відділу — офіційно Колекції Української Маріїні — відсамого початку ентузіастично підтримував ред. А. Курдишкін. Допоміг він розголосенням її своїми статтями в українській пресі, допоміг проф. Галині і своїми зв'язками, ввівши її у мистецький світ.

І відгукнулося українське громадянство, почали надіслати листи, експонати, різні матеріали з різних стейтів Америки, відгукнулася навіть далека Австралія. Колекція збагачувалася, розросталася. Кореспонденція переросла межі спроможності Галини Николішин. Машинка до писання стала кончею, а грошей не було. Прийшов з допомогою ред. А. Курдишкіна, що зорганізував збірку серед своїх знайомих, за зібрані гроші купили машинку до писання та інші необхідні предмети. Побачивши такий ентузіазм, таку вітальність, Марійський Центр уже не сумнівався, що існує культ української Богородиці. Управа Центру виділила невеличкий фонд для Колекції Української Маріїні, на жаль, дуже скромний.

Відділ продовжує збагачуватися. Одним із найперших був Степан Кікта, що прислав том Марійної поезії о. Приймів: мистець Михайло Дмитренко подарував побиблешення своїх праць: мисткиня Ніна Мурдик-Мирдик — оригінали своїх Марійських праць. Є вже оригінали твори або репродукції з ікон інших мистців, численні й пречисті ініші праці. Щоб назвати усіх тих, що роблять вклад для збагачення Колекції, треба окремої статті, що, напевно, у майбутньому і появиться.

«Ми ростемо, — з неспри-

хованим зворушенням і гордістю розповідає Г. Николішин, — але цього, осягнутого, мало. Ми хочемо купити в українській колекції весь наш вклад у всевітню культурну спадщину про Пречисту. Ми хочемо надати нашому відділові характер не тільки церковно-релігійного змісту, але досягнути, щоб наш відділ став українським інформаційним центром, що охопив би всі ділянки нашої духовної творчості». Доброї волі і завзяття змагатися за досягнення цієї мети не бракує ні у неї, яка тепер є керівником відділу, ані у тепер уже великого гурту людей, що жертвенно їй допомагає. Потрібні фонди. Бракує шаф, полиць й іншого устаткування, а грошей купити це немає.

Діяльність Української Колекції набирає розголосу. Ось відбулася там виставка «Пречиста в українському малюванні». Виставка ця знайшла широкий розголос в американській пресі, і такий успіх, що її кілька разів продовжувало. Відбулася і серія доповідей Г. Николішин — «Марія і Державність», ілюстрована документами та історичними картинками.

Саме тепер Колекція Української Маріїні оформлює виставку в Дейтсонському університеті для інформації про нищення релігії в Україні, руйнування архітектури, релігійних звань як вияву української окремішності й мистецького багатства. Представники Колекції відвідали мистця К. Шонка-Ручака з пропозицією влаштувати виставку його ікон; плануються концерти і багато інших планів збиратися зrealizувати у майбутньому керівник Колекції.

Черга тепер за широким українським громадянством, і не тільки з наукового, чи мистецького світу. Черга за кожним, хто любить Пречисту, хто прибігає під її покров, прохає її опіки. А таких безліч... Такої непересічної нагоди, для українців, як оця, що створилася в Марійському Центрі, проминути не можна.

Г. Николішин попередила, що всю кореспонденцію, всі матеріали, експонати, чи грошову допомогу слід висилати із зазначенням, що це для українського фонду, щоб все це не пішло на загальне конто Марійського Центру; адреса: Marian Library, Dayton, Ohio, Att. Mrs. H. Nykolishyn.

Просямося з нашою го-

Фонетичний...

(Продовження зі стор. 2)

взяли із знаменитої статті Зілінського «Так зване сандгі в українській мові» (1928) і відповідно відмітили це в примітках. Цинним додатком у книзі є карта українських говорів в опрацьованні Зілінського, що її видав був Український Науковий Інститут у Варшаві в 1933 році і яку передавав УДІГУ в 1978 році. Карту супроводять пояснювальні нотатки Зілінського (стор. 194-202). Додано теж три покажчики: особовий, географічний і тематичний (203-212) та знімок проф. Зілінського з автографом. Коротко кажучи, англієські видання «Фонетичного опису української мови» Зілінського перероблено на зразок американських лінгвістичних публікацій.

Фонетика (і ортоєпія) менше стійкі, як морфологія і синтаксис. Вона змінюється, то повільніше, то швидше в залежності від більших або менших змін у житті суспільної групи як носія давньої мови. Етнічне переселення цієї групи, виставлення її на безпосередній вплив мови іншої суспільної групи, особливо, коли така інша суспільна група значно численніша і посідає культурні і інші можливості такий вплив здійснювати, а також природний розвиток даної мови за її внутрішніми законами — це ті чинники, які звичайно спричиняють порушення стійкості фонетичних властивостей і ортоєпії мови.

Переселення лемків польським урядом на західні окраїни Польщі після Другої світової війни, переселення советською владою незчисленної кількості українців на Сибір і Казахстан і поселення на їх місцях росіян, російщення усіх царин життя українського народу, особливо ж російщення шкільництва і всіх видів освітньо-культурного життя в Україні — все це мусило відбитися і на фонетичних особливостях української мови певної частини народу, особливо мови молодого покоління. Фонемні і морфологічні структурні елементи мови не змінилися, вони ті самі, що були й в час дослідів Зілінського, але у фонетичних рисах певні відмінності напевно зазнавали у висліді вищевказаних змін. На можливість розвитку фонетичних відмінностей в системі української мови Зілінський також натякає у своїй праці. Проте, якщо навіть такі відмінні риси існують, то це ні трошки не зменшує цінності цієї праці і її візріцевого перекладу. Її цінність як історичного джерела фонетичних особливостей української мови в синхронному зрізі перших кількох десятиліть нашого сторіччя висока і унікальна. Ця праця інформує також англомовний науковий світ про основний і характерний вид самобутності української культури.

Професор Жила і його співпрацівники придбали собі заслугу за велику роботу, а УНІГУ — признание за її видання.

Поважну грошову суму на видання цієї праці дали Тексас Тек університет та Михайло й Анастасія Пирські з Нью Йорку.

Цю книжку в ціні 12 доларів 50 центів можна набути в Harvard University Press, 79 Garden Street, Cambridge, Mass. 02138.

Перед...

(Продовження зі стор. 2)

виміни думок, взаємної інформації та узгодження спільних політичних виступів в основних питаннях української визвольної політики до того часу, доки не прийде до такого об'єднання заходами і на форумі тих легітимно-правних інституцій, які до цього за своєю природою до нього покликані.

Саме в дусі цих основних стверджень і проходила праця КУППО від її останнього восени 1978 року. Вже на першій основній сесії стверджено, що Конференція Українських Партей і Організацій являється форумом для зустрічей об'єднаних думок та узгодження спільних виступів назовні, і що головним завданням конференції є активна допомога українському народові на рідних землях в його затаїній боротьбі з російським більшовизмом за привернення української державності та ширення ідей спротиву українському народові у вільному домі світі.

Не має змоги на цьому місці подати всієї діяльності КУППО, але для ілюстрації характеру і змісту її діяльності подано кілька маркантних прикладів. У зв'язку з тотальним наступом русифікаційного курсу Москви в Україні, яку на мовному відтинку заляпано на т. зв. Ташкентській конференції в 1979 році Конференція вислала до всіх учасників Гельсінкської конференції у Мадриді в 1980 році Меморандум за підписом тодішнього голови КУППО д-ра Богдана Шабунчака. До цього простого меморандуму була залучена солідна аналітична праця відомого советознавця і професора полі-

тичних наук д-ра Ярослава Білінського. Також у 1980 році видано звернення до української громади в діаспорі прийти і моральною і матеріальною допомогою представництву українського комітету для сприяння Гельсінкських домовленостей, кийське центрально якого очолює засланний тепер Микола Руденко. Вислано також окреме звернення до всіх українців-громадян країн вільного світу брати участь у політичному житті країни свого поселення і через вибраних ними законодавців допомогти нашої справі. В квітні 1982 року КУППО проголосило заяву до становища в Україні і сумесних країнах, у зв'язку із подіями в Польщі.

Треба сподіватися, що чергова сесія КУППО, яка відбудеться у спільному реченні, візьме під увагу у своїх нарахдах і рішеннях погіршення стану в Україні та скріпить свою дію на внутрішньо-українському відтинку як також на міжнародному полі. Віримо також, що новообрана президія КУППО приступить до активної участі в упорядкуванні внутрішніх неспадків в громаді, а зокрема в ЗСА, неспадків, які мають негативний вплив на все наше життя у діаспорі. І врешті не сумніваємося, що КУППО як єдине міжпартийно-організаційне форум, прилягнеться уважно до доперішньої підготовки до 4-го Конгресу СКВУ та від себе докладе всіх можливих зусиль, щоб ця єдина під сучасну пору репрезентативна української організаційної діаспори не була захитана у своїх основах противниками об'єднання і координації національних сил нашої громади.

Приймається оголошення СЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у «Свободі»

Адміністрація «СВОБОДИ» запрошує ВШановних Читачів, Установ, Організацій, Товариств, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні сяточні прохання у збільшеному Великодньому числі, що зайдуть у найдавший закритий місяць.

Великий тиждень «СВОБОДИ» та відповідний зміст збільшеного сяточного числа, надають таким побажанням окремої вар-тості і значення

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 запис через 1 шпальту	... \$ 7.00	4 записи через 2 шпальти	... 40.00
1 запис через 2 шпальти	... 10.00	5 записи через 2 шпальти	50.00
2 записи через 2 шпальти	... 20.00	6 записи через 2 шпальти	60.00
3 записи через 2 шпальти	... 30.00	та в інших розмірах	

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ

за старим стилем до: 25-го КВІТНЯ 1983 року

Прохання зазначати на котрі свята

Зголошення сяточних побажань, РАЗОМ з ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

«СВОБОДА»

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОСИП МАРИНЯК, член УНС Відд. 317-го Т-ва «Запорозька Січ» в Сиракузах, Н.Й., помер 27-го грудня 1982 року на 93-му році життя. Нар. 1890 року в Гніздові, Галичина. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку три дочки і двоє синів. Похорон відбувся 30-го грудня 1982 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракузах, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Микола Велич, секр.

МИКОЛА ДОКТОРУК, член УНС Відд. 423-го ім. С. Коновальця в Чикаго, Іл., помер 29-го грудня 1982 року на 60-му році життя. Нар. 1922 року в Заріччі, Зах. Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Володимира, доньки Катерину, Анну, Ліді і Галину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрея в Аддісоні, Іл.

Вічна Йому Пам'ять!
Я. Берестинський, секр.

ЕВА БІЛО, член УНС Відд. 125-го ім. Богоявлення в Чикаго, Іл., померла 30-го грудня 1982 року на 76-му році життя. Нар. 12-го вересня 1906 року в Лежачові коло Ярославля, Україна. Членом УНС стала 1944 року. Залишила в смутку племінницю Ольгу Борднер із сином Тимоті. Похорон відбувся 3-го січня 1983 року на цвинтарі св. Миколая.

Вічна Йї Пам'ять!
Гільберт Пашен, секр.

МАРІЯ ДЕТЕР, член УНС Відд. 155-го Т-ва «Запорозька Січ» в Перт Амбоні, Н.Дж., померла 10-го січня 1983 року на 60-му році життя. Нар. 25-го грудня 1922 року в Нью Джерсі. Членом УНС стала в 1959 році. Залишила в смутку мужа Бредфорда, дочку Ліді, Донну і Памелю Бредфорд. Похорон відбувся 15-го січня 1983 року на цвинтарі в Говлі, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Меланія Льюренс, секр.

ОЛЬГА ВОТОВИЧ, член УНС Відд. 125-го ім. Богоявлення в Чикаго, Іл., померла 4-го лютого 1983 року на 79-му році життя. Нар. 17-го березня 1903 року в Чикаго, Іл. Членом УНС стала в 1951 році. Залишила в смутку сина Юрія і Тому. Похорон відбувся 7-го лютого 1983 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна Йому Пам'ять!
Гільберт Пашен, секр.

АДЕЛІНА БАБІЙ, член УНС Відд. 125-го ім. Богоявлення в Чикаго, Іл., померла 7-го лютого 1983 року на 81-му році життя. Нар. 19-го вересня 1902 року в Долині, Україна. Членом УНС стала 1948 року. Залишила в смутку доньку Емілью Медведьку. Похорон відбувся 9-го лютого 1983 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна Йї Пам'ять!
Гільберт Пашен, секр.

ЛЕСЯ СЛОБОДЯН, член УНС Відд. 353 Т-ва «Запорозька Січ» в Нью Бранзвіку, Н. Дж., померла 2-го лютого 1983 року на 22-му році життя. Нар. 1961 року в Едісоні, Н. Дж. Членом УНС стала в 1966 році. Залишила в смутку батьків Марію і Михайла, сестри Софію і Віру з мужем Юрієм Попелем та дітьми. Похорон відбувся 5-го лютого 1983 року на цвинтарі св. Андрея в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йї Пам'ять!
Гільберт Пашен, секр.

СТЕПАН ФЕДИШИН, член УНС Відд. 407-го ім. Кардинала Йосифа Сліпого в Торонто, Онт., помер 2-го лютого 1983 року на 60-му році життя. Нар. в серпні 1923 року в Комарі, Україна. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку дружину Марію і п'ятеро дітей. Похорон відбувся 8-го лютого 1983 року на «Йорк Семетері» в Торонто, Онт.

Вічна Йї Пам'ять!
Д. Орхівська, секр.

ПЕТРО МИХАЙЛИШИН, член УНС Відд. 161-го ім. св. Василія в Еймбриджі, Па., помер 28-го січня 1983 року на 90-му році життя. Нар. 5-го травня 1893 року в Зах. Україні. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Розалію, три доньки і сестру Теклю Палішату. Похорон відбувся 29-го січня 1983 р. на цвинтарі св. Петра і Павла в Еймбриджі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
В.Шаран, секр.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnad - J.J. Mcnerney
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

Вічна Йому Пам'ять!
Н. Джула, секр.

БОГДАН НАЙДА, член УНС Відд. 347-го Т-ва «Запорозька Січ» в Миллвіллі, Н.Дж., помер 2-го лютого 1983 року на 58-му році життя. Нар. в 1924 році в Філадельфії, Па. Членом УНС став в 1962 році. Залишив у смутку дочку Аделю-Анну Мессі, і дві сестри Доноу Найду і Анну Клем. Похорон відбувся 5-го лютого на цвинтарі св. Петра і Павла в Миллвіллі, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Дарія Цапар, секр.

ГАЛИНА ЦІНШУК, член УНС Відд. 239-го ім. св. Юрія в Філадельфії, Па., померла 7-го лютого 1983 року на 62-му році життя. Нар. 1921 року в Україні. Членом УНС стала в 1956 році. Залишила в смутку мужа Михайла, сина Миколаю і синаву Тересу та дашу рдину в Україні. Похорон відбувся 14-го лютого 1983 року на цвинтарі св. Мрій у Факс Чейсі, Па.

Вічна Йї Пам'ять!
Секретар.

ІВАН ЖЕРУХА, член УНС Відд. 158-го ім. Б.Хмельницького в Брукліні, Н.Й., помер на 59-му році життя. Нар. 1924 року в Бошні Долішній, Україна. Членом УНС став в 1964 році. Залишив у смутку дружину Ольгу, брата Михайла з родиною і сестру Анну з родиною в Польщі і сестру Ольгу з родиною в Україні. Похорон відбувся 15-го лютого 1983 року на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

ПАВЛИНА ІВАНИШИН, член УНС Відд. 94-го ім. Маркіана Шашкевича в Гемптонбурі, Мінн., померла 13-го лютого 1983 року на 81-му році життя. Нар. 5-го червня 1902 року в Україні. Членом УНС стала 1939 року. Залишила в смутку сина Степана і Івана Завіла, дочку Еленор Малішеск і Дольорес Шалавилю. Вісім внуків і внучок. Похорон відбувся 16-го лютого 1983 року на цвинтарі «Вайт Чепел» в Трої, Мінн.

Вічна Йї Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

HELP WANTED

Іонкерс, Н.Й.
ПОТРІБНИЙ СУПЕР
до 18-го лютого, роботи вимагаються тільки з 5-го лютого, в заміну дається 3-місяч. помешкання також великий куток землі на приватний город. Зацікавлених теп. веч. «collect» — (203) 329-9466

P I Z N E

(201) 374-5498
WILSHYNSKY AND WILSHYNSKY
Tax and Financial Consultants
Income Tax Preparation
692 Sanford Avenue
Newark, N.J. 07106

ДЕРМАТОЛОГ J. BARAL, M.D.

245 East 63rd Street
New York, N.Y.
Tel.: (212) 355-2828
Лікування всіх шкірних і венеричних хвороб, пересадження волосся.
Приймаємо тільки за попереднім дзвінком. Говоримо також по-польськи і по-німецьки.
Приймаємо Medicare

FUNERAL DIRECTORS

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnad - J.J. Mcnerney
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Амстердам, Коговз, Трой і околиці!

В суботу, 9-го квітня 1983 р., о год. 3-й по пол. в залі Українського Клубу при 402 25-та вул. WATERVLIEP, N.Y. відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС

міст: Трой, Амстердам, Гадсон, Коговз, Ватерліт і Пітсфілд, Масс. та околиці

до участі в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи, секретарі та члени Управи і конвенційні делегати наступних Відділів:

13, 57, 88, 150, 191, 266, 476 і 477

ПОРЯДОК ЗБОРІВ:

1. Відкриття і вибір Президії.
2. Відчитання протоколу Зборів 1982 року.
3. Справоздання з діяльності Окружної і Відділів.
4. Дискусія та ухвалення абсолютної уступачої Управи.
5. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії.
6. Доповідь ВОЛОДИМИРА КВАСА, головного радного УНСОую.
7. План праці на біжучий 1983 рік.
8. Закриття Зборів.

У зборах візьмуть участь:

Володимир Квас, головний радний УНС

Василь Орхівський,

старший обласний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

МИХАЙЛО САВКІВ, голова

ІВАН ДУРБАК, ВАСИЛЬ КОЛОДІЙ, секретарі